

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس

رقم‌های جدید داخلی ذرت دانه‌ای

دکتر افشار استخر

عضو هیئت علمی بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر
این نشریه در تاریخ ۹۴/۴/۸ به شماره ۴۷۳۵۰ در مرکز اطلاعات و
مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

رقم سینگل کراس ۷۰۵

ذرت هیبرید سینگل کراس کرج ۷۰۵ برای کشت در مناطق ذرت-
کاری کشور
سال معرفی: ۱۳۹۱

ویژگی رقم جدید: رطوبت زمان برداشت ۲-۳ درصد کم تر از
شاهد ۷۰۴ می‌باشد که می‌تواند ناشی از سرعت بالاتر این رقم در
ازدست دادن رطوبت بعد از رسیدن فیزیولوژیک و به دنبال آن حدود
یک هفته زودرسی برای رسیدن تجاری برداشت باشد.

واکنش به بیماری‌ها: بررسی واکنش به سیاهک معمولی ذرت
تحت شرایط آلودگی مزرعه‌ای در طی سال‌های ۸۹ - ۱۳۸۶ (۴ سال)
نشان داد که هیبرید ۷۰۵ نیمه‌مقاوم (MR) است. از نظر واکنش به
پوسیدگی فوزاریومی بلال نیز این هیبرید در گروه نیمه‌مقاوم (MR)
قرار دارد (جدول ۵).

جدول ۵- مقایسه ویژگی‌های رقم ۷۰۵ با رقم ۷۰۴

صفت	سینگل کراس ۷۰۵	سینگل کراس ۷۰۴
تیپ دانه	دندان اسبی	دندان اسبی
وزن هزار دانه (گرم)	۳۰۹	۲۹۷
تعداد دانه در ردیف بلال	۴۲	۳۸/۵
تعداد ردیف دانه در بلال	۱۵/۶	۱۷/۲
ارتفاع بوته (سانتی‌متر)	۱۹۱	۲۰۳
ارتفاع تا بلال (سانتی‌متر)	۱۰۶	۱۰۷
میانگین رطوبت دانه در زمان برداشت در مزارع تحقیقی ترویجی	۲۰/۹۴	۲۳/۲۵
میانگین عمل‌کرد دانه در مزارع تحقیقی ترویجی (تن در هکتار)	۱۲/۶۱۷	۱۱/۱۸۸
واکنش به سیاهک معمولی ذرت	MR (نیمه‌مقاوم)	MS (نیمه‌حساس)
واکنش به پوسیدگی فوزاریومی بلال	MR (نیمه‌مقاوم)	MR (نیمه‌مقاوم)

رقم سینگل کراس ۷۰۶

ذرت سینگل کراس کرج ۷۰۶ برای کاشت در کشت اول تأخیری
و کشت دوم مناطق ذرت‌کاری کشور
سال معرفی: ۱۳۹۱

ویژگی رقم جدید: به‌طور کلی با توجه به آزمایش‌های انجام
شده در مزارع کشاورزان، هیبرید امیدبخش سینگل کراس ۷۰۶
با میانگین تولید ۱۲/۲۸۰ تن در هکتار در مقایسه با هیبرید
شاهد سینگل کراس ۷۰۴ با تولید ۱۰/۵۹۷ تن در هکتار، ۱/۶۸۳
تن در هکتار (۱۵/۹ درصد) افزایش تولید دارد (جدول ۴).

واکنش به بیماری‌ها: بررسی واکنش به سیاهک معمولی ذرت
تحت شرایط آلودگی مزرعه‌ای در طی سال‌های ۸۹ - ۱۳۸۶ (۴ سال)
نشان داد که هیبرید ۷۰۶ نیمه‌مقاوم (MR) است. از نظر
واکنش به پوسیدگی فوزاریومی بلال نیز این هیبرید در گروه
مقاوم (R) قرار دارد.

جدول ۴- مقایسه ویژگی‌های رقم ۷۰۶ با رقم ۷۰۴

صفت	سینگل کراس ۷۰۶	سینگل کراس ۷۰۴
تیپ دانه	دندان اسبی	دندان اسبی
وزن هزار دانه (گرم)	۳۹۳/۲	۲۸۴/۷
تعداد دانه در ردیف بلال	۳۷/۵۹	۳۷/۰۲
تعداد ردیف دانه در بلال	۱۴/۶	۱۴/۴
ارتفاع بوته (سانتی‌متر)	۱۷۶/۷	۱۷۳/۲
ارتفاع تا بلال (سانتی‌متر)	۸۹/۵	۸۵/۶
میانگین رطوبت دانه در زمان برداشت در مزارع تحقیقی	۲۴/۴	۲۴/۵
میانگین عمل‌کرد دانه در مزارع تحقیقی ترویجی (تن در هکتار)	۱۲/۲۸۰	۱۰/۵۹۷
واکنش به سیاهک معمولی ذرت	MR (نیمه‌مقاوم)	MS (نیمه‌حساس)
واکنش به پوسیدگی فوزاریومی بلال	R (مقاوم)	MR (نیمه‌مقاوم)

رقم دهقان

دهقان رقم ج دید متوسط - زودرس ذرت دانه ای (سینگل کراس ۴۰۰) مناسب برای کشت دوم در مناطق معتدل و معتدل سرد کشور و کشت‌های تأخیری

سال معرفی: بهار ۱۳۸۷

مناطق مناسب کشت: به‌عنوان کشت دوم بعد از برداشت گندم و کشت‌های تأخیری در مناطق معتدل و معتدل سرد کشور مانند استان فارس (شیراز و مرودشت)، استان‌های اصفهان، خراسان، کرمانشاه و کشت اول در مناطق سرد کشور.

یکی از مشکل‌های کشت دوم ذرت در کشور، کم بود هیبرید مناسب در گروه متوسط‌رس و زودرس است که افزون بر نداشتن مشکل‌های رقم‌های دیررس در کشت دوم، بتواند از افت کمی و کیفی عمل‌کرد دانه جلوگیری نماید. رقم متوسط زودرس هیبرید سینگل کراس دهقان (KSC 400) به‌منظور کشت دوم و هم‌چنین کشت‌های تأخیری معرفی شد.

زودرس‌تر بودن رقم دهقان نسبت به رقم‌های متوسط‌رس و دیررس رایج در کشور، برداشت با رطوبت مناسب، جلوگیری از تأخیر در کشت‌های پاییزه، عمل‌کرد مناسب و مقاومت نسبت به بیماری سیاهک معمولی از ویژگی‌های این رقم می‌باشد (جدول ۱).

جدول ۱- ویژگی‌های رقم دهقان

میانگین عمل‌کرد	۱۱-۱۰ تن در هکتار
میانگین ارتفاع بوته	۲۰۸ سانتی‌متر
گروه رسیدن	متوسط‌رس زودرس گروه فائو ۴۰۰
شکل دانه	دندان اسبی
رنگ دانه	زرد
رنگ چوب بلال	قرمز
میانگین وزن هزار دانه	۲۸۰/۶ گرم
واکنش به فوزاریوم	متحمل
واکنش به سیاهک معمولی	مقاوم

رقم فجر

فجر رقم جدید زودرس ذرت دانه‌ای (سینگل کراس ۲۶۰) مناسب برای کشت دوم در مناطق معتدل و معتدل سرد کشور

سال معرفی: بهار ۱۳۸۷

مناطق مناسب کشت: به‌عنوان کشت دوم بعد از برداشت گندم در مناطق معتدل و معتدل سرد کشور.

بیش‌ترین رقم مورد کشت کشور، هیبرید دیررس KSC 704 است. استفاده از رقم‌های دیررس در کشت دوم در مناطق معتدل به‌دلیل محدودیت فصل، قبل از مرحله‌ی گل‌دهی یا قبل از پر شدن دانه با سرما و بارندگی‌های پاییزه روبه‌رو می‌شوند، یا برای جلوگیری از تأخیر در کشت بعدی با رطوبت بالا برداشت می‌شوند که سبب کاهش کمی و کیفی محصول و هکتولیت‌ر می‌شود.

بنابراین هیبرید جدید فجر با ویژگی‌های زودرس‌تر بودن نسبت به رقم‌های متوسط‌رس و دیررس، برداشت با رطوبت مناسب، جلوگیری از تأخیر در کشت‌های پاییزه و عمل‌کرد (جدول ۲)، برای کشت دوم (بعد از برداشت گندم و جو) معرفی شد.

جدول ۲- ویژگی‌های رقم فجر

میانگین عمل‌کرد	۱۱-۱۰ تن در هکتار
میانگین ارتفاع بوته	۲۰۶ سانتی‌متر
گروه رسیدن	زودرس گروه فائو ۲۸۰
شکل دانه	دندان اسبی
رنگ دانه	زرد
رنگ چوب بلال	قرمز
میانگین وزن هزار دانه	۲۹۰ گرم
واکنش به فوزاریوم	نیمه‌مقاوم
واکنش به سیاهک معمولی	حساس

رقم سینگل کراس ۷۰۳

ذرت سینگل کراس کرج ۷۰۳ برای کاشت در مناطق ذرت‌کاری کشور

سال معرفی: ۱۳۹۲

ویژگی رقم جدید: به‌طور کلی با توجه به آزمایش‌های اجرا شده در مزارع کشاورزان، هیبرید امیدبخش سینگل کراس ۷۰۳ با میانگین تولید ۱۴/۱ تن در هکتار در مقایسه با هیبرید شاهد سینگل کراس ۷۰۴ با تولید ۱۲/۲ تن در هکتار، حدود ۱/۹ تن در هکتار افزایش تولید دارد.

کاهش درصد رطوبت دانه‌ی برداشتی به میزان حدود ۳/۵ درصد نسبت به ۷۰۴ نشان می‌دهد که با شرایط کاشت مشابه امکان برداشت حدود یک هفته زودتر این رقم وجود دارد. ویژگی‌های این رقم در جدول ۳ با رقم ۷۰۴ مقایسه شده است.

جدول ۳- مقایسه ویژگی‌های رقم ۷۰۳ با رقم ۷۰۴

صفت	سینگل کراس ۷۰۳	سینگل کراس ۷۰۴
شکل دانه	دندان اسبی	دندان اسبی
وزن هزار دانه (گرم)	۳۱۳	۲۹۷
تعداد دانه در ردیف بلال	۳۹	۴۲
تعداد ردیف دانه در بلال	۱۶	۱۴/۴
ارتفاع بوته (سانتی‌متر)	۱۹۸	۱۷۳/۲
ارتفاع تا بلال (سانتی‌متر)	۱۰۰	۸۵/۶
میانگین رطوبت دانه در زمان برداشت در مزارع تحقیقی ترویجی	۲۴/۴	۲۴/۵
میانگین عمل‌کرد دانه در مزارع تحقیقی ترویجی (تن در هکتار)	۱۴/۱	۱۲/۲
واکنش به سیاهک معمولی ذرت	نیمه حساس	MS (نیمه‌حساس)
واکنش به پوسیدگی فوزاریومی بلال	MR (نیمه‌مقاوم)	MR (نیمه‌مقاوم)